EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.5.2015.
COM(2015) 268 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2015.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2015.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2015.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2015.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije[3],

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta[4],

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće prihvatilo je 26. ožujka 2010. prijedlog Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta *Europa 2020.*, temeljene na pojačanom usklađivanju ekonomskih politika. Strategija je usmjerena na ključna područja u kojima je potrebno jačati europski potencijal za održivi rast i konkurentnost.

(2) Vijeće je 13. srpnja 2010. na temelju prijedloga Komisije donijelo preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije (2010. – 2014.), a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica. One zajedno čine „integrirane smjernice”, a države članice bile su pozvane uzeti ih u obzir u okviru svojih nacionalnih ekonomskih politika i politika zapošljavanja.

---

1 SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
2 SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
3 COM(2015) 268.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(1) Vijeće je 8. srpnja 2014. donijelo preporuku o Nacionalnom programu reforme Nizozemske za 2014. i dostavilo mišljenje o ažuriranom Programu stabilnosti Nizozemske za 2014. Komisija je 28. studenoga 2014. dostavila mišljenje o nacrtu proračunskog plana Nizozemske za 2015.[5] u skladu s Uredbom (EU) br. 473/2013[6].

(2) Komisija je 28. studenoga 2014. donijela Godišnji pregled rasta[7], čime je označen početak Europskog semestra koordinacije ekonomske politike za 2015. Istog je dana Komisija na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja[8], u kojem Nizozemsku smatra jednom od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.

(3) Europsko vijeće je 18. prosinca 2014. podržalo prioritete za poticanje ulaganja, ubrzanje strukturnih reformi i provedbu odgovorne fiskalne konsolidacije kojom se potiče rast.

(4) Komisija je 26. veljače 2015. objavila izvješće za Nizozemsku za 2015.[9]. Njime je ocijenjen napredak Nizozemske u vezi s preporukama po državama članicama donesenima 8. srpnja 2014. U izvješću za Nizozemsku navedeni su i rezultati detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. U analizi Komisija zaključuje da se Nizozemska suočava s makroekonomskim neravnotežama, što zahtijeva djelovanje u okviru politika i praćenje. I dalje su prisutni rizici koji proizlaze iz visoke razine privatnog duga i zaslužuju pozornost, čak i ako se najnovijim mjerama podupire oporavak tržišta nekretnina i pomaže zaustaviti rast hipoteka. I dok veliki višak na tekućem računu djelomično odražava strukturne značajke gospodarstva, struktura mirovinskih i poreznih sustava mogla bi izazvati neučinkovitu raspodjelu kapitala.

(5) Nizozemska je 30. travnja 2015. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2015. te Program stabilnosti za 2015. Kako bi se u obzir uzela njihova međusobna povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.

(6) Trenutačno se na Nizozemsku primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu te prijelazno pravilo duga. U svojem Programu stabilnosti za 2015. vlada planira postupno poboljšanje ukupnog deficita na 1,8 % BDP-a u 2015. i dalje na 0,7 % BDP-a u 2018. Vlada planira tijekom cijelog programskog razdoblja ispunjavati srednjoročni cilj, a to je strukturni deficit od 0,5 % BDP-a. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će udio državnog duga u BDP-u dosegnuti vrhunac od 68,8 % u 2015. i postupno padati na 66.1% u 2018. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije djeluje uvjerljivo. Prema proljetnoj prognozi Komisije 2015. očekuje se da će strukturni saldo ispuniti srednjoročni cilj i dosegnuti -0,3 % BDP-a u 2015. i -0,4 % BDP-a u 2016. Na temelju ocjene Programa stabilnosti i uzimajući u obzir proljetnu prognozu Komisije 2015. Vijeće smatra da će Nizozemska ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu. Javni rashodi za istraživanje i razvoj su sa 0,84 % BDP-a u 2013. niski s obzirom na razinu obrazovanja, akademska postignuća i stupanj gospodarskog razvoja Nizozemske. Državni izdaci u tom području smanjuju se od 2014., a privatna potrošnja na istraživanje i razvoj je mala. Prebacivanje javnih rashoda na inovacije i istraživanja,

---

5 C(2014) 8810.
6 SL L 140, 27.5.2013., str. 11.
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 38.

osobito na temeljna istraživanja, i provođenje okvirnih politika kako bi se potakla privatna ulaganja u istraživanje i razvoj, pomoglo bi povećati dugoročni potencijal za rast nizozemskog gospodarstva.

(7) Ključan izazov predstavlja tržište nekretnina gdje se desetljećima razvijaju nefleksibilnosti i narušavanja kojima su oblikovani uzorci stambenog financiranja i štednje u tom sektoru. Sklonost kućanstava da povećavaju bruto hipotekarni dug radi vlasništva nad nekretninama, uglavnom je posljedica dugotrajnih fiskalnih poticaja, posebice porezni odbitak hipotekarnih kamata u cijelosti. Od 2012. provodi se niz mjera kako bi se pronašlo djelomično rješenje za te poticaje. Neke od njih uključuju prilagodbu fiskalnog tretmana stambenog financiranja. Postupno ograničavanje poreznog odbitka na hipotekarne kamate i povećavanje poticaja za otplatu svakako je opravdano. Međutim, ta se mjera uvodi presporo da bi znatnije utjecala na otplatu te će i dalje biti prisutan veliki porezni poticaj na ulaganja u neproduktivnu imovinu. Odnos izloženosti i vrijednosti nekretnine koji bi u 2018. trebao dosegnuti 100 % i dalje je visok. Tržište najma ograničeno je propisima i vrlo velikim sektorom socijalnog stanovanja koji se treba nositi s dugačkim listama čekanja. Uvođenje različitih visina najamnine na temelju dohotka u sektoru socijalnog stanovanja mjera je koja ide u pravom smjeru, ali njezin je učinak ograničen. Prema novom zakonu društva za stanovanje morat će odvojiti djelatnosti od općeg gospodarskog interesa (npr. socijalno stanovanje) od drugih djelatnosti. Tek treba vidjeti hoće li to dovesti do planiranog preusmjeravanja socijalnog stanovanja prema ljudima kojima je potrebna pomoć i osigurati da socijalno stanovanje bude na raspolaganju socijalno ugroženim osobama koje si ne mogu priuštiti stanovanje po tržišnim uvjetima.

(8) Dugoročna održivost mirovinskog sustava se poboljšala. Osim što se postupno povećava zakonska dob za umirovljenje iz prvog stupa sa 65 u 2012. na 67 u 2023. i zatim povezuje s očekivanim životnim vijekom, Nizozemska je donijela sveobuhvatne reforme privatnog stupa mirovinskog sustava i sustava dugotrajne skrbi. Poboljšao se financijski nadzor mirovinskih fondova, a sustav je postao otporniji na financijske šokove. To se nadopunjuje uspješnim reformama kojima se starije radnike potiče da dulje ostanu radno aktivni. Reformama dugotrajne skrbi nadležnost se prenijela na općine što je dovelo do smanjenja ukupnih rashoda i usmjeravanja na povećanje učinkovitosti. Potrebno je nadzirati kvalitetu i pristupačnost dugotrajne skrbi.

(9) Ostali izazovi uključuju odgovarajuću raspodjelu troškova i rizika unutar naraštaja i među njima koji su izvan propisa o indeksaciji i financijskim zaštitnim slojevima (okvir za financijsku procjenu), osobito smanjenjem doprinosa mlađih ljudi. Poboljšanje aktuarske pravednosti doprinosa u drugi mirovinski stup pomoglo bi kućanstvima da svoja financijska sredstva raspodjeljuju na način kojim se potiče rast.

(10) Cilj sveobuhvatne reforme zakonodavstva o zaštiti radnih mjesta donesenog 2014. jest povećati sudjelovanje na tržištu rada i mobilnost. Smanjene su fiskalne mjere nepoticajne za rad. Zakonodavstvom koje je donio parlament za poslodavce će se utvrditi kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Utjecaj tih mjera može se u potpunosti ocijeniti tek nakon njihove provedbe. Potrebne su daljnje mjere za poboljšanje integracije ljudi na marginama tržišta rada, uključujući one migrantskog podrijetla.

(11) Uzimajući u obzir obvezna neporezna plaćanja, porezni klin u Nizozemskoj znatno je viši od prosjeka EU-a te ima prostora za prebacivanje oporezivanja na čimbenike koji su manje štetni za rast. Predviđena porezna reforma pridonijela bi povećanju

sudjelovanja na tržištu rada. Nakon što se prihvati potrebno je pomno pratiti njezin utjecaj.

(12) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu nizozemske ekonomske politike i objavila je u izvješću za Nizozemsku za 2015. Isto tako ocijenila je Program stabilnosti i Nacionalni program reformi te provedbu preporuka upućenih Nizozemskoj prethodnih godina. U obzir je uzela njihov značaj za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Nizozemskoj, ali i poštovanje pravila i smjernica EU-a zbog potrebe jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja Europskom unijom pružanjem doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama. Preporuke u okviru europskog semestra navedene su u preporukama 1. do 3. u nastavku.

(13) Vijeće je u okviru te ocjene preispitalo Program stabilnosti Nizozemske i njegovo je mišljenje[10] da je Nizozemska usklađena s Paktom o stabilnosti i rastu.

(14) S obzirom na detaljno preispitivanje Komisije i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi i Program stabilnosti. Njegove preporuke u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 1. do 3. u nastavku.

(15) U okviru europskog semestra Komisija je provela i analizu ekonomske politike europodručja u cjelini. Vijeće je na temelju te analize izdalo posebne preporuke za države članice čija je valuta euro. Nizozemska bi također trebala osigurati cjelovitu i pravovremenu provedbu tih preporuka,

OVIME PREPORUČUJE Nizozemskoj da u razdoblju 2015. – 2016. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Preusmjeriti javne rashode u potporu ulaganjima u istraživanje i razvoj i izraditi okvirne uvjete za poboljšanje privatnih izdataka za istraživanje i razvoj kako bi se zaustavio trend pada javnih rashoda za istraživanje i razvoj te povećao potencijal za gospodarski rast.

2. Ubrzati smanjenje poreznog odbitka na hipotekarne kamate kako bi se smanjili porezni poticaji na ulaganje u neproduktivnu imovinu. Osigurati više tržišno orijentirani mehanizam za određivanje cijena na tržištu najamnina i dalje povezivati najamnine s dohotkom kućanstva u sektoru socijalnog stanovanja.

3. Smanjiti razinu doprinosa na drugi stup mirovinskog sustava za one koji su na početku radnog vijeka.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

[10] U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.